

La victòria en xifres

Encara no podem analitzar amb prou distància i objectivitat tot el procés polític que ha fet que –en números rodons– el 30 per cent dels catalans que el 1991 deien que en un referèndum votarien a favor de la independència passessin a ser més d'un 55 per cent el 2013. Ni per què del 55 per cent que deien que hi votarien en contra, ara són poc més d'un 20 per cent. Estem parlant d'un procés ràpid, particularment si tenim en compte que les oscil·lacions havien estat petites fins al 2006, a excepció del 2003. Aquell any, els partidaris de la independència van igualar els contraris per situar-se en un 43 per cent cadascun. Va ser l'expressió estadística d'allò que Enric Juliana n'havia dit “el català empenyat”, arran de les constants provocacions d'Aznar. Del 2007 ençà, tot s'accelera.

Dic que no és el moment de treure'n conclusions definitives, sobretot, perquè el que passarà els pròxims mesos ens ajudarà a acabar d'interpretar la consistència i el sentit d'aquests canvis de criteri polític. D'una banda, perquè fins ara només s'han pogut comptar opinions expressades sense risc, i el que cal mesurar són voluntats polítiques compromeses, cosa que només es pot fer amb les garanties d'una consulta formal. De l'altra, perquè necessitem arribar al final del procés per poder valorar amb rigor cap on apuntaven els indicis previs, la interpretació dels quals ara és resultat de tota mena d'especulacions.

Ara bé, de moment ens hem de guiar per pistes que només donen una informació parcial de la realitat. I, de les pistes que tenim, en podem treure algunes conclusions provisionals. La primera és que l'opció per la independència és resultat del convenciment que les al-

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

ternatives preferides per respondre a la insatisfacció amb l'autonisme s'han anat tancant, mentre que la de la independència s'obria.

Vegem-ho: el 2011 (Baròmetre del CEO, 2a onada) hi havia un 66,5 per cent de catalans que consideraven insuficient el nivell d'autonomia política, però només un 25,5 per cent pensaven que la relació amb Espanya podia passar per la independència i un 33 per cent suggerien com a alternativa “un estat dins d'una Espanya federal”. És cert que els qui deien que volien la independència –que la votarien en cas d'un referèndum– ja eren el 43 per cent, però molts encara el devien considerar impossible. En canvi, a l'últim Baròmetre del CEO (1a onada del 2014), mentre els insatisfets són els mateixos, un 66,6 per cent, els que creuen que la solució és un estat independent ja són el 45 per cent, i els que confien en una Espanya federal baixen fins al 20 per cent. Són dades que apunten a la meua idea que el vot a favor de la independència no és sempre un vot ideològicament independentista,

El vot favorable a la independència no sempre és ideològicament independentista, sinó fruit de la falta d'alternatives

sinó resultat de l'evidència de la falta d'altres alternatives.

La segona conclusió clara a què permeten arribar les dades disponibles és que el no a la independència té una base molt més identitària, emocional, que no pas el sí, que és fonamentalment polític i pragmàtic. Mentre un 90 per cent dels que votarien sí-sí donen raons lligades a incrementar la capacitat de decisió política i la prosperitat i només un 17 per cent també addueixen raons identitàries (a la pregunta es pot donar més d'una resposta), els que votarien no-no, en un 46 per cent, addueixen raons identitàries (Baròmetre del CEO, 1a onada del 2014).

La tercera conclusió és que és aquesta dimensió política i pragmàtica –que en podríem dir pròpiament cívica– la que explica la incorporació a favor de la independència de proporcions elevades de catalans que no l'entenen com una renúncia a la seva identitat d'origen, i també explica el procés de feminització del procés. Veu Pròpia i ara Súmate –per posar dos casos ben significatius– són expressió d'aquesta realitat (entre els *nous* favorables a la independència, hi ha un 14 per cent de nascuts fora de Catalunya). I les dones a favor –fonamentals en l'èxit de la Via Catalana– ja han assolit la mateixa proporció que els homes. Un independentisme ideològic no hauria trobat ni l'atenció ni l'adhesió dels *nous catalans* ni de les dones a un procés en què el que es valora és la millora de les condicions de vida presents, i sobretot futures, més que no pas les reafirmacions de catalanitat. Res d'estrany, doncs, en les figures preeminents de Forcadell i Casals.

Vet aquí, doncs, la fortalesa democràtica del procés, vet aquí per què no té marxa enrere i vet aquí per què és un objectiu guanyador.